

טז חשון	נח: (116)	רע"ז - ה' רע"ח
יז חשון	נט.	רע"ט א' - ב'
יח חשון	נט: (118)	רע"ט ג' - ה'
יט חשון	ס.	רע"ט ו' - ז' ר"פ
כ חשון	ס: (120)	רפ"א

סדר לימוד שבועי

שְׁמַא יִטָּה

חז"ל אָסְרוּ לְקַרֵּא לְאוֹר הַנֵּר בַּשַּׁבָּת, מִחֲשֵׁשׁ שְׂבִיבֹא לְהַטּוֹת אֶת הַנֵּר כְּדֵי שְׂיִדְלֵק טוֹב יוֹתֵר, וְכֵן אָסְרוּ כָּל שְׁמוּשׁ שְׁעָלּוּל לְגֵרֶם לְכָךְ.

מִצָּאֵנוּ בַּפּוֹסְקִים כְּמָה דְרָכֵי הַתֵּר, וְאֵלּוּ הֵם:

(א) אִם הֵם שְׁנַיִם וְקוֹרְאִים יַחַד בְּסִפֵּר אֶחָד. (ב) אִם הָעֶמִיד שׁוֹמֵר שְׂיִשְׁמֹר עָלָיו שְׁלֹא יִטָּה. (ג) אָדָם חָשׁוּב, שָׂאִין דְּרָכּוֹ לְהַטּוֹת גַּם בַּחֲל. (ד) תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, שְׂאִימַת רַבֵּן עֲלֵיהֶם. (ה) לְקַרֵּא פֶּרֶק בְּמָה מְדֻלֵּקִין, מִשּׁוּם שְׂכִשְׁעוֹסֵק בְּאֶסּוֹר הַבְּעָרָה בַּשַּׁבָּת לֹא חוֹשְׁשִׁים שְׂיִטָּה. (ו) תַּפְלוֹת שְׂשִׁגּוּרִים בְּפִי קֶצֶת, וְאִינוּ מַעֲיִן בְּסִפֵּר רַק מְדֵי פַעַם. (ז) יֵשׁ מַתִּירִים אִם הַנֵּר בּוֹיטְרִינָה וְנִעוּל בְּמַפְתָּח, וְלִמְעֻשָּׂה עֲדִיף לְמַסֵּר אֶת הַמַּפְתָּח לְאָדָם אֲחֵר.

בְּזִמְנֵנוּ הָאֶסּוֹר לֹא שִׁיךְ כָּל־כָּךְ, שָׂאִין אָנוּ מִשְׁתַּמְשִׁים בְּנִירוֹת רַק בַּחֲשֵׁמֶל. וּבַחֲשֵׁמֶל לְכַאוֹרָה אֵין לְגֹזֵר גְּזֵרָה זֹו כִּיּוֹן שְׂדוּלֵק תִּמְיֵד בְּצוּרָה קְבוּעָה וְאֲחִידָה.

אֲמָנָם שִׁיךְ אֶסּוֹר זֶה אִם כְּבָה אוֹר הַחֲשֵׁמֶל וְנִשְׁאַרוּ הַנִּירוֹת דּוֹלְקִים, וּבְמִקְרָה כְּזֶה תִּלּוּי בְּסוּג הַנִּירוֹת, בְּנֵר שְׂדוּלֵק עַל יְדֵי שָׁמֶן - אֶסּוֹר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרֶם, נִירוֹת פֶּרֶפִּין מוֹצֵק וְכְדוּמָה - מִתֵּר, כִּיּוֹן שְׁלֹא מִצּוֹי בָּהֶם שְׂצָרִיךְ לְהַטּוֹת.

אֵף שְׂדִין זֶה פָּחוֹת מִצּוֹי כִּיּוֹם, מְכַל מְקוֹם יֵשׁ לָנוּ לְלַמֵּד מִזֶּה לְמָה שְׂמִצּוֹי בְּיָמֵינוּ, אֵיךְ לְהַמְנִיעַ מְכַל דְּבַר שְׁעָלּוּל לְהַבִּיא לְיָדֵי חֲשֵׁשׁ אֶסּוֹר.

וְלָכֵן, רְאוּי לְכַסּוֹת אֶת מַתְגֵּי הַחֲשֵׁמֶל בְּעָרֵב שַׁבָּת, כְּדֵי שְׁלֹא יָבוֹא לְהַדְלִיק בְּטַעוֹת בַּשַּׁבָּת. וּמִי שְׂשִׁכַח לְכַסּוֹת אֶת הַמַּתְגִּים בְּעָרֵב שַׁבָּת, יָכוֹל לְכַסּוֹתָם בַּשַּׁבָּת.

סביב לשולחן

תמצית הלכות לשינון עם בני המשפחה בסעודות שבת

הנאה ממלאכת גוי בשבת

גוי שעשה מלאכה בשבת לצורך יהודים, אסור כל איש מישראל להנות ממנה. והחמירו בזה יותר ממעשה שבת של ישראל, משום שאסור מלאכה עלידי נכרי קל בעיני הבריות, וחששו חכמים שלא יבואו להקל ולומר לנכרי לעשות מלאכה בשבת.

מלבד האסור להנות ממלאכתו, יש חיוב על הישראל למחות בנכרי ולהזהירו שלא יעשה כך שוב. ואם מחה בו מחאה אמתית ובכל זאת הדליק שוב, מתר להנות ממנה.

נכרי שעשה מלאכה בעבור ישראל בביתו של הישראל שלא בידיעתו, אם כי אסור להנות ממנה, מכל מקום אינו חייב לצאת מביתו בשביל זה, אף שנהנה מהמלאכה בעל כרחו.

גם במקום שהנכרי מקבל שכר על מלאכתו, ומטרתו היא בעבור עצמו כדי לקבל שכרו, אסור להנות ממנה, כיון שעושה זאת בעבור ישראל.

אם הדליק נכרי נר לצרכו, או לצורך חולה, ואפלו חולה שאין בו סכנה, מתר להנות ממנו, כיון שגור לאחד נר למאה, ואינו מוסיף שום דבר בשבילו. והוא הדין לכל מלאכה שיכולים רבים להנות ממנה, ואין צורך להוסיף לפי רבוי האנשים.

דיון לשלחן שבת

מפתח של בית שהובא מחוץ לתחום עלידי נכרי, ופתחו בו את הבית, האם מתר להפגס לבית?

יש לדון, אם מה שהבית פתוח נחשב הנאה מהמלאכה, או שאין זו הנאה מהמלאכה, כיון שהמלאכה היא הבאת המפתח ולא פתיחת הבית.

סביב לשולחן

תמצית הלכות לשינון עם בני המשפחה בסעודות שבת